

ПРЕС КЛИПИНГ

9-10. мај 2015.

НАСЛОВИ

- NOVOSTI ISTRAŽUJUNova šansa za 20.000 radnika;(str.2)
- Šlepuju se čate uz rudarske plate;(str.3)
- Rok za prijavu visokih plata iz 2014. ističe 15. Maja;(str.4)
- Penzije sa Kosmeta uvećane već od leta?;(str.5)
- U turističkim agencijama 58 radnika "na crno";(str.6)
- Странци хвале и још више траже;(str.8)
- Poslovodstvo tvrdi da država duguje 15 miliona evra;(str.9)
- Половина младих отишла би у свет трбухом за крухом;(str.11)
- Stranci u šoku: Radite bez plate?;(str.12)

NOVOSTI ISTRAŽUJUNova šansa za 20.000 radnika

Z. R. - S. B.

Koja će preduzeća u restrukturiranju Vlada Srbije spasiti od prinudne naplate posle 31. maja? Na listu idu FAP, "Prva petoletka", "14. oktobar", "Ikarbus", "Simpo", "Petrohemija", RTB "Bor", "Galenika"...

SPISAK preduzeća koja će država zaštititi od prinudne naplate poverilaca, a tako i izvesnog stečaja, i posle 31. maja - još nije konačan. Ko će se probiti na listu 16 "perspektivnih" ne znaju još ni u Ministarstvu privrede. Konkurencija je oštra, a kako "Novosti" saznaju, šansu za opstanak trebalo bi da dobiju FAP, "Prva petoletka", "14. oktobar", "Ikarbus", "Simpo", "Petrohemija", RTB "Bor", "Galenika", "Resavica", PKB korporacija. Sve ove firme broje oko 20.000 radnika. U red bi, ako je po broju zaposlenih i značaju, mogle da stanu i "Mostogradnja", "Jumko", Industrija kablova Jagodina, "Trajal"...

Kako "Novosti" nezvanično saznaju, pripremaju se izmene Zakona o privatizaciji tako da će rok zaštite biti produžen za strateški važna preduzeća. Isto pravilo moglo bi da važi i za firme za koje se u narednih dvadeset dana raspiše javni poziv za prodaju.

- Treba sačuvati sve firme koje imaju proizvodnju, finalni proizvod i tržište - smatra Ljubiša Obradović, sekretar Udruženja za metalnu i elektro industriju PKS. - Pre svega mislim na firme koje imaju inostrano tržište. Takve firme su bitne jer od njihove sudbine zavise i stotine kooperanata. Bilo bi dobro sačuvati IMR, IMT, "Prvu petoletku", Industriju kablova Jagodina, "14. oktobar". Ta preduzeća stvaraju domaće proizvode, tu je jako malo uvoza. Šansu, međutim, treba dati onima koji mogu od ovog trenutka da posluju pozitivno. Mislim da bi pojedina preduzeća imala šansu i ako bi otišla u radni stečaj.

Status zaštićenih od prinudne naplate do kraja meseca ima ukupno 97 preduzeća. U metalском i elektro sektoru i rudarstvu je čak 47 njih sa oko 28.000 zaposlenih.

Kada je reč o farmaceutskom sektoru novi rok, veruju mnogi, zaslužila je "Galenika" kao jedini državni domaći proizvođač lekova.

- "Galenikin" proizvodni asortiman je prepoznatljivog brenda tradicionalno prisutan na istočnoevropskim tržištima - kaže Mirjana Vučićević, sekretar Udrženja za farmaceutsku privredu PKS.

- Evropskim sertifikatom o Dobroj proizvođačkoj praksi dobijenim od Republike Slovenije, verifikovano je da je proces proizvodnje i kontrolisanja lekova u "Galenikinom" pogonu čvrstih formi najvišeg tehnološkog nivoa, da raspolaže adekvatnim prostorom, opremom i kadrom koji obezbeđuju da tržište dobija kvalitetne, efikasne i bezbedne lekove. Ovim sertifikatom "Galenikinim" lekovima su otvorena vrata zahtevnog evropskog tržišta kao ravnopravnom partneru.

DOGOVOR ILI PRODAJA

Sa ivice stečaja preduzeća će se spasti ukoliko se poverioci dogovore oko unapred pripremljenog plana reorganizacije (UPPR) ili pronađu sigurnog kupca. Tako se očekuje da će se poverioci RTB "Bora" dogovoriti oko njegove reorganizacije, dok je izvesno da će PKB korporacija očigledno preći u privatne ruke, jer je javni poziv za prodaju skoro spreman.

Šlepuju se ćate uz rudarske plate

M. L. JANKOVIĆ

Energetičari u samom vrhu po prosečnim bruto platama od oko 100.000 dinara. Bankarske zarade "skliznule" na drugo mesto. Zarade duplo veće nego u poljoprivredi ili obrazovanju

RAD se u Srbiji već mesecima najviše isplati energetičarima. Prosečne plate zaposlenih u preduzećima koja se bave strujom, gasom i parom od ove godine premašile su 100.000 dinara sa porezima i doprinosima i tako se "popеле" u sam vrh mesečnih primanja u našoj zemlji. Ne zaostaju mnogo ni radnici koji platu primaju u rudarstvu, a dobijaju ukupno 94.811 dinara. Ovi iznosi su i više nego duplo veći od prosečnih zarada u obrazovanju, poljoprivredi ili građevinarstvu.

Dugo su u Srbiji najdeblju kovertu na kraju meseca odnosili kući bankari i zaposleni u finansijama ili duvanskoj industriji. Primat su sada uzeli energetičari, koji bez onoga što daju na penziono i zdravstveno, dobiju prosečno 74.302 dinara. Rudarima sleduje oko 7.000 manje.

- U redu je da radnici koji rade u rudnicima i na kopovima imaju velike plate jer nose i ogromnu odgovornost - kaže ekonomista Ljubodrag Savić. - Problem je što u sektoru snabdevanja električnom energijom i gasom radi i neuporedivo veća administracija nego što je to potrebno, koja se "šlepa" uz radnike na terenu i ostvaruje pravo na ogromne plate. Tako dobijamo apsurdnu situaciju da su zarade u javnim preduzećima iz energetike, koja su konstantno u minusu, velike. Zato je svakom san da radi u njihovoj administraciji.

Savić, profesor na Ekonomskom fakultetu u Beogradu, objašnjava da rukovodstvo EPS, konkretno, ima dobar pregovarački potencijal kada se bori za zarade zaposlenih.

- "Elektroprivreda Srbije" uvek može da ostavi Srbiju u mraku, kao što "Srbijagas" može usred grejne sezone da zavrne dotok energenata - podseća Savić.

Da se posao u energetici najviše isplati jer se radi za državu, a dobija najveći novac od svih privrednih delatnosti, pokazuje i podatak da od 1,6 miliona zaposlenih u Srbiji, čak 60.000 njih radi u ovom sektoru.

- Ovo je ključan sektor za svaku privredu, a pogotovo našu - kažu u Udruženju za energetiku Privredne komore Srbije. - Sada su svi veliki razvojni projekti u vezi sa energetikom. Ne čudi što su ovde visoke plate, već što ostatak privrede ima niska primanja.

MENADŽERI DIŽU PROSEK

Visok prosek u energetici ipak je, pravdaju se sindikalci, vezan za povećane menadžerske i direktorske plate. Najbolje prolaze funkcioneri među naftašima, čija su mesečna primanja i po nekoliko desetina hiljada evra. Ovi iznosi vezani su za strane valute, pa se sa slabim kursom dinara plate povećavaju.

Rok za prijavu visokih plata iz 2014. ističe 15. maja

Tanjug

Građani koji su prošle godine imali prihode veće od 2,2 miliona dinara dinara, a nisu podneli poreznicima odgovarajuću prijavu, imaju još nekoliko dana na raspolaganju da to učine

Građani koji su prošle godine imali prihode veće od 2,2 miliona dinara dinara, a nisu podneli poreznicima odgovarajuću prijavu, imaju još nekoliko dana na raspolaganju da to učine, jer propisan rok ističe 15. maja.

Oni će svoju prijavu za plaćanje godišnjeg poreza na dohodak morati po novom pravilu koje važi od 1. aprila, da podnesu isključivo elektronskim putem.

"Kandidati" koji bi trebalo da podnesu prijave za prošlu godinu su oni koji su u 2014. zaradili više od 2.211.336 dinara, odnosno više od trostrukog iznosa prosečne godišnje plate.

Obveznik čija primanja premašuju taj iznos biće oporezovan stopom od 10 odsto godišnje.

Za one čija primanja u 2014. premašuju čak šest prosečnih zarada, na iznos do 4,22 miliona dinara poreska stopa iznosi 10 odsto, a na sumu koja premašuje taj iznos 15 odsto godišnje.

Prosečna plata isplaćena u 2014. godini je, prema podacima Republičkog zavoda za statistiku, iznosila 737.112 dinara.

Građani su dužni da u prijavi nabeđu tačne podatke, a poreznici će kontrolisati njihovu tačnost i poređivati ih sa podacima iz raspoložive evidencije.

Zakonom o poreskom postupku i poreskoj administraciji propisane su kazne za sve koji namerno pogrešno popune prijavu ili uopšte ne prijave prošlogodišnju zaradu koja premašuje iznos od 2,2 miliona dinara.

Penzije sa Kosmeta uvećane već od leta?

J. Ž. SKENDERIJA

Do kraja juna trebalo bi da bude rešen problem sa doprinosima radnika sa KiM. Tačan broj oštećenih nemoguće je utvrditi jer nema dokumentacije

Radnici sa KiM ostali uskraćeni u starosti

NAJKASNIJE do kraja juna biće rešen problem zdravstvenih radnika sa Kosova i Metohije kojima nisu uplaćivani doprinosi za PIO u periodu od 1995. do juna 1999. godine. Više stotina radnika ostalo je bez doprinosa, iako je njihov poslodavac bila država, zbog čega su im penzije sada drastično manje.

O ovom problemu godinama se ćutalo iako je očigledno da je propust napravljen, a zdravstveni radnici su za njega saznali tek kada su se obratili PIO fondu radi ostvarivanja prava na penziju. Njihova računica pokazivala je da su ispunili sve uslove, ali pri podnošenju zahteva saznaju da će im mesečna primanja biti znatno niža, jer im "fale" doprinosi za nekoliko godina.

Kako "Novosti" nezvanično saznaju, samo u zdravstvu na spisku je 1.171 radnik. Tačan broj osiguranika i poslodavaca, međutim, nemoguće je utvrditi i zbog nedostupnosti "papira", što znači da problema imaju i zaposleni iz drugih kosovskih institucija. Taj staž može biti regulisan samo kada se dostave originalni dokumenti o stažu i zaradama, odnosno o plaćenim doprinosima. To je, međutim, nemoguće s obzirom na to da je zgrada PIO fonda pogođena u bombardovanju i većina dokumenata je spaljena.

NADLEŽNISastanak održan krajem aprila, kome su prisustvovali predstavnici ministarstva finansija, rada i zdravlja, Kancelarija za KiM, kao i direktori svih zdravstvenih ustanova iz južne srpske pokrajine, usaglašeno je da ministarstva zdravlja i rada upute predlog zaključka Vladi Srbije, na osnovu koga bi zdravstvene ustanove na KiM uradile program kadrovskog viška. Svi radnici zaposleni u zdravstvenim ustanovama na KiM, koji ovim programom budu proglašeni viškom, biće prebaćeni na Nacionalnu službu za zapošljavanje u periodu od godinu dana. Biće im obezbeđena otpremnina, a dogovoreno je da sva zaostala dugovanja iz proteklog perioda budu u celosti isplaćena.

Rada Trajković, profesor Medicinskog fakulteta u Kosovskoj Mitrovici i nekadašnji direktor KBC u Prištini, međutim, tvrdi da ova zdravstvena ustanova poseduje svu dokumentaciju o urednoj uplati doprinosa za sve radnike u spornom periodu.

- Ne znam ko je uzeo taj novac, ali papirologija postoji da su sve obaveze prema državi redovno izmirivane - kaže Trajković. - Strašno je da su ljudima izbrisane tolike godine staža, što im

značajno utiče na visinu penzije. Primanja su toliko mala da, primera radi, jedan profesor univerziteta i bivši dekan mesečno prima svega 35.000 dinara.

Dekan Medicinskog fakulteta u Prištini, profesor dr Rade Grbić, kaže za "Novosti" da nije problem samo u doprinosima za kraj devedesetih, već i što PIO fond ne priznaje profesorima koji rade na klinici i na fakultetu doprinose za njihov lekarski rad.

- Razlika u penziji između profesora i lekara sa Kosova u odnosu na kolege u istoj poziciji iz Srbije je od 35.000 do 40.000 dinara - kaže prof. dr Grbić. - RFZO je novac uplatio, ali ga penzioni ne priznaje i to traje od 1999. godine.

U Republičkom fondu za penzijsko i invalidsko osiguranje ne raspolažu informacijom da li su poslodavci sa teritorije Kosova i Metohije isplaćivali zaradu i uplaćivali doprinose za bilo koji period pre 10. juna 1999. godine.

- Samo na osnovu podataka koje imamo u matičnoj evidenciji možemo da zaključimo, za one poslodavce za čije radnike postoje podaci o stažu osiguranja i ostaloj zaradi, da su uplaćeni doprinosi prikazani u obrascima M-4 - kažu u PIO. - Razlozi za to što za zaposlene pojedinih poslodavaca podaci o stažu osiguranja i zaradi nisu registrovani ne moraju biti samo neuplaćeni doprinosi, već nepodnošenje prijava M-4. Za ovaj period važi samo originalna dokumentacija.

* 1.171 oštećeni radnik u zdravstvu na KiM

* 35.000 dinara mesečno prima bivši dekan

U turističkim agencijama 58 radnika "na crno"

Tanjug

Inspekcija rada sprovela je juče pojačan nadzor u 252 turističke agencije na teritoriji cele Srbije u kojima su inspektori zatekli 58 zaposlenih koji su radili "na crno". Poslodavci sa tim radnicima nisu imali zaključene ugovore o radu niti su ih prijavili na obavezno socijalno osiguranje, saopštio je Inspektorat za rad navodeći da su zbog prekršaja u oblasti radnih odnosa inspektori podneli 23 zahteva za pokretanje prekršajnog postupka.

Inspekcija rada je zbog utvrdjenih nepravilnosti u turističkim agencijama donela ukupno 132 rešenja, 51 u oblasti radnih odnosa i 81 u oblasti bezbednosti zdravlja na radu, kao i četiri rešenja o zabrani rada na radnom mestu zbog ugrožene bezbednosti i zdravlja zaposlenog.

Inspektori su juče, takodje, kontrolisali i bezbednost na radu pa su inspektori zbog nepravilnosti u tom domenu podneli sedam zahteva za pokretanje prekršajnih postupaka protiv poslodavaca.

Pored toga, Inspektorat za rad je juče vršio nadzor u Subotici, Bačkoj Topoli i Malom Idjošu kod poslodavaca koji se bave različitim delatnostima.

U Severnobačkom okrugu nadzorom je obuhvaćeno 74 poslodavca, kod kojih su inspektori zatekli 12 zaposlenih koji su radili "na crno".

Zbog utvrdjenih prekršaja na teritoriji tog okruga, ispektori rada su podneli pet zahteva za pokretanje prekršajnog postupka u oblasti radnih odnosa dok su u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu podneli dva zahteva.

Inspekcija rada je zbog utvrdjenih nepravilnosti kod poslodavaca na teritoriji Severnobačkog upravnog okruga donela devet rešenja, od toga tri u oblasti radnih odnosa i šest u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu.

Kada je u pitanju oblast bezbednosti i zdravlja na radu inspektori su ispitivali električne instalacije, uslove radne okoline na radnom mestu, osposobljavanje zaposlenih za bezbedan i zdrav rad, donošenje akata o proceni rizika na radnim mestima, vodjenje propisanih evidencija iz bezbednosti i zdravlja na radu.

Rešenja o zabrani rada na radnom mestu izrečena su zbog neosposobljenosti zaposlenih za bezbedan i zdrav rad.

U oblasti radnih odnosa utvrđene su nepravilnosti su se uglavnom odnosile na zaključenje ugovora o rad, na odmor u toku rada i raspored rada u nedelji, kao i na propisane elemente ugovora o radu i elemente osnovne zarade.

Странци хвале и још више траже

Савет страних инвеститора указао на то да је у протеклих пола године пословни амбијент напредовао у шест од девет области

Остварен напредак

- Борба против недозвољене трговине
- Некретнине и изградња
- Људски ресурси (Закон о раду)
- Храна и пољопривреда
- Осигурање и телекомуникације

Најмањи напредак

- Општи правни оквир
  - Порези
  - Лизинг
-

„Србија је спремна за отварање поглавља у преговорима са Европском унијом и предложимо да се то догоди што скорије.” Овом изјавом на последњој конференцији „Ријалити чек”, коју је организовао Савет страних инвеститора, његов председник Уве Фредхајм изразио је признање нашој влади за „значајно унапређење пословне климе” у протеклих шест месеци. Није тешко претпоставити да је присутни премијер Александар Вучић ову похвалу генералног директора „Теленора” примио са посебним задовољством. Поред њега је седео европски комесар за суседску политику и проширење Јоханес Хан.

Ако се зна да све што у оваквим приликама изјави први човек ФИЦ-а представља преовлађујући став више од 130 компанија-чланица, већина их је из ЕУ, а у Србији су уложиле више од 22 милијарде евра и запошљавају више од 96.000 људи, наведена реченица енергичног Норвежанина је много више од пуке куртоазије.

Фредхајм је истакао да је влада у протеклих шест месеци наставила значајно да унапређује пословну климу изменама Закона о планирању и изградњи и Закона о инспекцијском надзору. Измене Закона о планирању и изградњи су скратиле рокове за издавање грађевинских

дозвола; Закон о раду, који је измењен у лето 2014. године, такође се успешно спроводи. Ипак, то сигурно не значи да страни улагачи од Вучића не очекују и више.

Детаљ са недавног отварања хенкелове фабрике у Крушевцу (Фото Танјуг)

Удружење страних инвеститора већ 13 година суделује у креирању пословног амбијента у Србији. И овом приликом је прецизно наведено да се у протеклих пола године напредовало у шест од девет области: борби против недозвољене трговине, некретнинама и изградњи, људским ресурсима, храни и пољопривреди, осигурању и телекомуникацијама. Најмањи напредак је остварен у три области: општем правном оквиру, порезима и лизингу.

Од Владе се очекивало да више напредује у окончању приватизације, па се тражи да се она убрза. Од 502 компаније које су на списку за приватизацију, само је за 12 компанија расписан тендер, док је у 76 покренут стечајни поступак. Фредхајм је посебно истакао пет приоритетних области које је потребно усагласити са регулативом у ЕУ. То су: унапређење Закона о девизном пословању, фискална предвидивост, побољшање Закона о заштити личних података, регулисање лизинга радне снаге и доношење закона о конверзији.

На овом петом по реду „пропитивању” надлежних за одређене области, страни инвеститори су захтевали да се брзо оснује координационо тело које би омогућило ефикасну примену новог Закона о инспекцијском надзору. Од Министарства финансија се очекује да доследно примењује пореску регулативу и боље води Пореску управу.

Министар финансија Душан Вујовић је обећао да ће се за месец дана завршити план реформе Пореске управе, а на сајту Владе биће објављено свих 348 накнада које градови и општине наплаћују, поред уобичајених „државних” пореза и доприноса. Страни инвеститори, као и остали представници пословне заједнице, траже да се донесе закон о накнадама, како би их држава заштитила од нових парафискалних намета. Похваљен је почетак примене Закона о планирању и изградњи, али се још чека на закон о конверзији земљишта. Странци у Србији су упорни у захтеву да им се омогући власништво над грађевинским земљиштем. Није пропуштена ни ова прилика да се од власти захтева либералније тумачење Закона о девизном пословању или, што би им још више одговарало, нови Закон о девизном пословању, који би им омогућио једноставније и јефтиније претварање динара у девизе.

Александар Микавица

Danas.rs

Ne jenjava štrajk u užičkim Putevima, radnici traže kompletnu isplatu

Posloводство tvrdi da država duguje 15 miliona evra

AUTOR: N. KOVAČEVIĆ

Štrajk oko 500 radnika užičkih Puteva, koji je počeo u utorak, biće nastavljen bez obzira na to što je posloводство isplatilo deo dugova i najavilo da će ostatak isplaćivati sukcesivno, jer štrajkači zahtevaju isplatu kompletnog duga i potpisivanje novog kolektivnog ugovora. Tokom jučerašnjeg zbora, radnici su ponovili zahteve, a posloводство tvrdi da preduzeće od države potražuje 15 miliona evra, što je, kako ističu, uzrok nelikvidnosti.

Poručivši da poslovodstvo razume probleme radnika, Slobodan Božović, tehnički direktor, saopštio je da dugovanja zaposlenima iznose oko 15 miliona dinara, te da bi ona mogla da budu izmirena, ukoliko bi preduzeće naplatilo potraživanja.

- Prvi problem je dug Preduzeća za puteve Beograd, koje je u restrukturiranju, a koji praktično nije moguće naplatiti i sa kamatama iznosi oko sedam do osam miliona evra. Preuzeli smo deo njihovih radova na deonici od Horgoša do Novog Sada i završili je, ali i njihove avanse i sve ih vratili, uz obećanje predstavnika tadašnje vlasti da će nam sve to biti plaćeno, jer im je tada bilo najvažnije da se radovi završe. Mi smo radove završili, ali to nam nije plaćeno - objasnio je Božović.

Osim toga, kako je rekao, preduzeće potražuje još tri miliona evra za radove na tom koridoru, kao i dodatna tri miliona evra za radove na koridoru 11, od Uba do Lajkovca.

- Kada se sve to sabere, potraživanja Puteva su trenutno oko 15 miliona evra. S druge strane, za plate, dnevnice i putne troškove preduzeće duguje radnicima 15 miliona dinara, što je višestruko manji iznos od naših potraživanja - naveo je Božović.

Zbog nelikvidnosti, Putevi ne mogu da dobiju bankarske garancije za nove poslove što negativno utiče i na poslovanje drugih preduzeća sa kojima Putevi saraduju, rekao je Božović i ukazao na paradoks da to preduzeće, iako je na tzv. "beloj listi", ne može da dobije poslove, dok to uspeva onim firmama koje su na "crnoj listi".

Miladin Zečević, predstavnik Štrajkačkog odbora, potvrdio je da nije bilo napretka u pregovorima sa poslovodstvom.

- Poslovodstvo je obećalo da će nam dostaviti dokumenta o iznosu koje država duguje preduzeću. Ako je tako kao što tvrde, onda bi trebalo da zajedno protestujemo protiv države - naveo je Zečević.

Nakon isplate februarske plate, poslovodstvo je juče isplatilo deo zarade za mart i obećalo da će drugi deo isplatiti do kraja maja, a da će se dugovi za dnevnice i putne troškove isplaćivati sukcesivno. Ipak, radnici zahtevaju isplatu kompletnog duga za dnevnice i putne troškove, za koje navode da potiču još iz 2013. godine.

- Obećanja slušamo već dve godine i ne odustajemo dok nam se ne isplati kompletan dug. Nismo se mi dogovarali i potpisivali ugovore sa državom, nego poslovodstvo, a mi od njih tražimo naše pare, koje smo pošteno zaradili - poručio je Zečević, dodavši da su radnici juče zahtevali da razgovaraju sa vlasnikom preduzeća Vasilijem Mičićem, ali da im je rečeno da je on trenutno u Alžiru.

Država ne duguje užičkim Putevima

Na molbu Danasa da saopšti koliki iznos država duguje užičkim Putevima za radove na koridorima 10 i 11, Ministarstvo građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture je saopštilo da "nema nikakvih finansijskih obaveza prema preduzeću Putevi Užice za angažovanje na Koridoru 11", ali nije navelo da li postoje dugovi za radove na Koridoru 10. - Kad je reč o privremenim situacijama, koje dospevaju za naplatu u 2015. godini, od juna do decembra, plaćanje se obavlja po važećem ugovoru koji tačno precizira dinamiku i obaveze resornog ministarstva - piše u odgovoru pres službe tog ministarstva, koji je upućen našoj redakciji. Uz isticanje da "država na sve načine pokušava da, angažovanjem domaće građevinske operative, pokrene privredu i tako na velika vrata, u svim aktuelnim projektima, vrati odavno izgubljene pozicije naših graditelja", u dopisu je navedeno da "nema dileme da će se staviti tačka i na slučaj Puteva iz Užica, kako bi se svim zaposlenima u tom preduzeću omogućilo da rade i dobiju ono što im pripada".

Половина младих отишла би у свет трбухом за крухом

Одлазак младих из Србије, без обзира на то да ли су високообразовани или не, приметан је већ годинама, али по томе наша земља није специфична јер се слично дешава у свим земљама света.

То потврђује и недавно истраживање о мобилности радне снаге, које је спровела мрежа најпосећенијих сајтова за запошљавање „The Netnjork“, чији је члан и сајт „Poslovi.infostud.com“. Наиме, резултати тог истраживања на глобалном нивоу - јер је учествовало 200.000 људи из 189 земаља, међу којима и Србија, а спроведено је на више од 40 језика - показали су да је пресељење у иностранство због бољег посла глобални тренд. Већина испитаника жели да оде у иностранство на дужи период, а посао траже углавном преко специјализованих сајтова за запошљавање. На основу резултата видљиво је да су људи широм света, као и у Србији, углавном спремни на пресељење да би пронашли посао, и то пре свега бољи посао него у земљи порекла. Најчешћи разлози за пресељење су стицање и продубљивање радног искуства и боље могућности за развој каријере.

Подаци добијени у истраживању показују да онима који одлазе трбухом за крухом из своје земље није пресудна висина зараде већ добра атмосфера на радном месту, односно квалитет међуљудских односа. По мишљењу анкетираних, изузетно је важан и однос послодавца према запосленом, односно признање за добро обављени посао, потом финансијска стабилност послодавца, а тек онда долази висина зараде.

Више од половине учесника истраживања истакло је да би се радо преселило у другу земљу ако би имали прилику да се тамо запосле. Неодлучно је било око десет одсто анкетираних, док се сваки пети испитаник не би одлучио да напусти своју земљу. Око седам одсто анкетираних изјавило је да су се већ преселили у иностранство због посла.

Најчешћи разлог за пресељење у иностранство због посла на глобалном нивоу је стицање и проширивање радног искуства, а потом следе боља могућност за развој каријере и пословна понуда која се не одбија. Бољи животни стандард у иностранству и могућност остваривања више зараде такође је веома чест разлог одласка.

Резултати истраживања говоре да је одлука о пресељењу у иностранство корак који се предузима на дуге стазе. Наиме, око трећине анкетираних навело је да су спремни да из земље оду на дуге од десет година. Сличан је и проценат оних који би отишли на рок од три до пет година, а сваки пети испитаник је изјавио да би ван своје земље били између пет и десет година. Веома их је мало, око 16 одсто, који би у иностранству провели мање од две године.

Они који одлазе из земље порекла најрадије би ново место становања тражили у најразвијенијим и економски најјачим државама - САД, Енглеска, Канада, Немачка и

Француска, показују резултати истраживања. Најпожељнији градови за оне који у другим државама траже посао су Лондон, Њујорк, Париз, Сиднеј и Мадрид.

Д. Млађеновић

Радна атмосфера важнија од зараде

Слични су и резултати истраживања о разлозима за промену посла недавно спроведеног на сајту „Послови.инфостуд.цом“ јер је чак 46 одсто анкетираних указало на то да их на радном месту највише мотивишу добри међуљудски односи. После тога следи висина плате - 40 одсто, те посао који воле - 37 одсто. На четвртном месту је сигурност радног места, што је издвојило 27 одсто испитаника, а исти је проценат и оних који су извојили могућност усавршавања и напретка у каријери. У овом истраживању две трећине испитаника стално тражи посао, 37 процената не чини то активно, али су отворени за нове могућности, док свега четири одсто анкетираних не размишља о промени посла.

Stranci u šoku: Radite bez plate?

IZVOR: BLIC

Око 600.000 радника из приватног сектора зараду прима са закашњеним од месец или више, док око 50.000 запослених у фирмама širom Србије уопште не прима плату.

Најгора ситуација је у текстилној и прерађивачкој индустрији и металском комплексу, упозоравају из Асоцијације слободних и независних синдиката Србије. Истичу да је у Европи знатно другачије. Предузећа која не исплаћују редовно зараде треба ставити на stub срама, кажу синдикати. Navode пример Хрватске у којој постоји јавна листа са таквим предузећима.

Да то постане пракса у Србији, предložили су, кажу, прошле године, када се менјао Закон о раду, али није било заинтересованих.

"Stranci sa kojima dolazimo u dodir prosto ne mogu da shvate da je moguće da neko radi nekoliko meseci, a da pritom ne primi platu. Oni se pitaju zašto taj uopšte radi, kako je moguće da živi ako ne prima zaradu", ističe Nebojša Atanacković iz Unije poslodavaca Srbije.

"Evropska zakonodavstva poznaju i krivičnu odgovornost poslodavca koji ne uplati zaradu zaposlenom. U Nemačkoj je predviđena kazna zatvora od tri do pet godina", каже Ranka Savić iz Асоцијације слободних и независних синдиката Србије.

Međutim, dodaje, da to u Ministarstvu rada nije naišlo na odobravanje tako da sada u Zakonu o radu postoji samo novčana kazna. "Iskreno da vam kažem, dugo sam u ovom poslu, ne znam da je jedan poslodavac platio kaznu zbog neisplaćenih zarada", ističe Savić.

Glavni razlozi za neredovne isplate su nelikvidna privreda i preopterećenost preduzetnika velikim

brojem nameta, smatraju u Uniji poslodavaca. Ne protive se da nesavesni poslodavci budu kažnjeni. Nebojša Atanacković iz Unije poslodavaca Srbije očekuje da država povuče ozbiljnije korake i da se ovakve stvari ne dešavaju.

Od početka ove godine inspektori rada su, tvrde, doneli više od 1.000 rešenja kojima se poslodavcima nalaže da isplate zarade, i podneli oko 700 zahteva za pokretanje prekršajnog postupka protiv takvih poslodavaca. Poslednjim izmenama Zakona o radu zaposleni bi trebalo lakše da dođu do svog novca.

Goran Marković iz Ministarstva za rad navodi da je uvedena mogućnost da zaposleni na osnovu obračuna zarade imaju mogućnost da se direktno obrate sudu. Taj obračun zarade ima snagu izvršne isprave, kaže Marković.

Zaposlenima se, dodaje, omogućava da naplati svoja potraživanja od poslodavca. U praksi ovo zakonsko rešenje ne funkcioniše, ističu sindikati.

"Obračunski listić apsolutno nije javna isprava, i apsolutno nije dovoljan da bismo naterali poslodavca da nam isplati zaradu koju nam duguje. Ukoliko želite da se naplatite, morate u privrednom sudu povesti postupak, spor i redovnim putem doći do svog potraživanja. To traje godinu dana, ili duže", kaže Ranka Savić.

U Poreskoj upravi uopšteno odgovaraju da kontrolišu obračun poreza i doprinosa na zarade, napominjući da je, u slučaju kada zarada nije isplaćena, poslodavac dužan da obračuna i plati doprinose na najnižu mesečnu osnovicu doprinosa.